

Storm in Luik: de Fransen ongewenst gemaakt op school ?

Donderdag 13 februari 2025, door UFA (Frankrijk)

Met de wisseling van de politieke meerderheid in de Fédération Wallonie-Bruxelles (FWB), die toezicht houdt op het secundair Onderwijs in Franstalig België, werd afgelopen november een programmadecreet goedgekeurd. Het decreet introduceert een aantal hervormingen die een directe impact zullen hebben op de Luikse Wapensmeden School en haar belangrijkste afdelingen.

- Een vermindering met 3% van het aantal cursusperiodes dat volgend jaar kan worden

georganiseerd: deze vermindering zal een directe impact hebben op de begeleiding van studenten en zal de projecten beperken die de school kan opzetten.

- Een verbod op inschrijving in het 7e jaar van de specialisatie voor studenten die meerderjarig zijn en in het bezit zijn van een diploma dat gelijkwaardig is aan het BAC G:

deze maatregel heeft gevolgen voor drie van de vlaggenschoolopleidingen van de school:

- De houtspecialisatie, die een opleiding biedt in de vervaardiging, de reparatie en het onderhoud van geweerkolven;
- De metaalspecialisatie, die zich richt op de verwerving van geavanceerde technische vaardigheden voor de reparatie en het onderhoud van wapens;
- Graveren, waarbij studenten unieke technieken kunnen leren, met name inlegwerk.

Door de toegang tot deze cursussen te beperken, dreigt een hele expertise te verdwijnen.

Een verbod op inschrijving in het 4e jaar voor studenten die meerderjarig zijn en nog niet eerder een school in België hebben bezocht: een beslissing die een directe bedreiging vormt voor de opleiding tot wapensmid en die specifiek gericht is op Franse studenten.

Deze opleiding vereist drie volledige jaren om een niveau te bereiken dat voldoende is voor zowel de arbeidsmarkt als de hoge normen van de school. Het 4e jaar is essentieel: het is het jaar waarin studenten de gereedschappen en technische gebaren beheersen die essentieel zijn voor hun toekomstige beroep (vijlen, passen, gereedschapsmachines). Zonder deze basis worden de volgende jaren - gewijd aan interne mechanismen en de vervaardiging van onderdelen en complete systemen - ontoegankelijk.

Deze beperking op de inschrijving van buitenlandse studenten, bevestigd door het kabinet van de minister, zal leiden tot een sterke daling van het aantal inschrijvingen, waardoor het voortbestaan van de secties en de school in gevaar komt.

De situatie is vergelijkbaar voor de graveeropleiding, de enige ter wereld die zich richt op het graveren van wapens, waar uitmuntendheid en meesterschap een even rigoureuze leertijd vereisen. Hetzelfde geldt voor de juwelen- en horlogemakerssecties, waarvoor dezelfde beperkingen gelden.

Deze maatregelen zijn meer dan alleen administratieve aanpassingen: ze brengen de overdracht van zeldzame vaardigheden in gevaar en bedreigen de toekomst van unieke opleidingen.

Wat zijn de praktische gevolgen van deze maatregelen?

Het economische model van de school is gebaseerd op het aantal ingeschreven studenten, waarvan het aantal lessen de levensvatbaarheid van de secties het volgende jaar bepaalt. Wapenmakerij, graveren, juwelen en horlogemakerij zijn de belangrijkste cursussen die studenten aantrekken en het voortbestaan garanderen van de 20 andere secties, verspreid over drie hoofdgebouwen. Het beperken van de toegang voor Franse en buitenlandse studenten zal een domino-effect hebben: een drastische daling van het aantal inschrijvingen, waardoor de financiering van de secties in gevaar komt en de school mogelijk zelfs zal moeten sluiten. De unieke structuur van de school, ontstaan uit de fusie van drie instellingen, is afhankelijk van een brede basis van periodes om te kunnen functioneren. Zonder de bijdrage van belangrijke vakken wordt het hele systeem onhoudbaar.

Impact in cijfers:

Als deze maatregelen worden toegepast, zullen er 120 studenten minder zijn, d.w.z. een kwart van het totale aantal studenten, 350 verloren onderwijsperioden en minimaal 15 verloren onderwijsplaatsen. Deze cijfers zijn lage schattingen. De meest pessimistische interne scenario's gaan uit van het schrappen van 30% van de opties of zelfs de volledige sluiting van de school.

Een specificiteit die elk alternatief verbiedt:

Voor opleidingen in wapensmeden en graveren is de goedkeuring van de federale overheid vereist. Geen enkele andere school in België is onderworpen aan deze beperking, wat elk alternatief onmogelijk maakt en een dringende aanvraag voor een afwijking rechtvaardigt.

Als deze beperkingen worden gehandhaafd, zal een unieke expertise verdwijnen en daarmee een uitmuntend instituut dat tot ver buiten de Belgische grenzen wordt erkend.

Deadlines en noodgevallen

Het tijdschema voor beslissingen is strak en elke fase is cruciaal voor de toekomst van de school: het aantal leerlingen dat de financiering van de school bepaalt, wordt vastgesteld na een audit begin maart. Vanaf deze datum wordt de bestemming van de school en haar afdelingen bepaald en wordt het aantal beschikbare lessen toegewezen.

Met het Open Huis op 31 maart moet de school in staat zijn om studenten en ouders gerust te stellen over de toekomst van haar opleidingen.

In de tussentijd moet de regering van de Federatie Wallonië-Brussel zich bewust zijn van de impact van deze beperkingen op unieke ambachtelijke opleidingen die gekwalificeerde ambachtslui opleiden die wereldwijd erkend en gegeerd zijn.

Een ontheffing: een absolute noodzaak

De toekenning van een afwijking om buitenlandse studenten toe te laten zich in te schrijven, in overeenstemming met de Bologna-overeenkomsten inzake studentenmobiliteit, is essentieel om de continuïteit van de opleiding en de toekomst van de school te verzekeren. Er zijn verzetsacties aan de gang, met name georganiseerd door verenigingen die het Belgische wapensmidserfgoed of de Belgische praktijk willen beschermen, evenals de aanverwante industriële sector. Een officieel antwoord is beloofd tegen 31 maart. In de tussentijd is het absoluut noodzakelijk om te communiceren dat de school normaal blijft functioneren en dat de open deuren wel degelijk zullen plaatsvinden. Elke verwarring of twijfel zou kunnen leiden tot een daling van het aantal inschrijvingen, wat fataal zou zijn voor de school.

Het verzet moet zich daarom blijven mobiliseren en zijn boodschap laten horen:

- De school, haar leerkrachten, de betrokken sector en haar huidige en voormalige leerlingen zijn volledig gemotiveerd;
- De school is open en blijft leerlingen verwelkomen;
- De open dag op 31 maart gaat door.

De inzet is duidelijk: het voortbestaan van de school en de overdracht van zeldzame en waardevolle knowhow garanderen.

De UFA heeft de voorzitter van het Waalse parlement een brief gestuurd waarin ze haar ontzetting uit.

Het is ondenkbaar dat een school of universiteit in zichzelf keert.

Kunnen we ons voorstellen dat Oxford en Cambridge alleen toegankelijk zijn voor Engelsen, of dat de Sorbonne alleen toegankelijk is voor Fransen? Of de Sorbonne alleen voor Fransen?

Ook Luik moet open blijven voor de wereld!